

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at modernisere lodslovgivningen, således at der skabes mulighed for at effektivisere lodsvæsenet i overensstemmelse med den generelle udvikling i samfundet og til gavn for sejladssikkerheden.

Den gældende lodslov er fra 1979 med enkelte ændringer i 1989; og loven må på en række områder anses for ikke længere at være tidssvarende.

Et af hovedelementerne i moderniseringen vil være at konkurrenceudsætte dele af lodsvæsenet og de nuværende havnelodserier samt at åbne mulighed for yderligere liberalisering. I denne forbindelse opdeles lodsningerne i regionale lodsninger, som er alle lodsninger til eller fra en dansk havn, og gennemsejlingslodsning, som er lodsninger, hvor skibet ikke anløber en dansk havn, det vil sige fortrinsvis lodsninger, der er omfattet af det særlige strædere regime. Af hensyn til sejladssikkerheden vil det statslige lodsvæsen have forsyningspligt med lodser.

Det er hensigten, at følge udviklingen på regional-lodsningens område for at drage erfaringer heraf. Disse erfaringer skal sammen med en vurdering af de internationale forpligtelser, herunder det særlige strædere regime (Københavnstraktaten) og EU-lovgivningen, danne grundlag for en senere beslutning om yderligere liberalisering.

Det er forventningen, at moderniseringen generelt set vil medføre lavere lodstakster, da lavere lodstakster – foruden at være til gavn for søfartserhvervet – vil være et bidrag til forøgelse af sejladssikkerheden.

Sejladssikkerheden anses for det vigtigste forhold, der skal tages hensyn til ved lovgivning inden for lodsområdet. Derfor indeholder forslaget en pligt for lodsvæsenet til at sørge for, at der tilbydes lods overalt i danske farvande.

I forbindelse med lovens gennemførelse vil Forsvarsministeriet adskille tilsynet med lodsvirksomhed fra driften af det statslige lodsvæsen. Tilsynet vil blive henlagt under Forsvarskommandoen, så længe der vil

kunne opstå interessekonflikter mellem Farvandsvæsenet og private virksomheder vedrørende den konkurrenceudsatte virksomhed.

Endvidere indeholder lovforslaget mulighed for, at såvel private som lodsvæsenet kan gøre forsøg med landbaseret lodsning i overensstemmelse med den forventede teknologiske udvikling og inden for rammer, som fastsættes af farvandsdirektøren.

Forsvarsministeriet har endeligt i sinde at iværksætte en undersøgelse af markedsforhold mv. inden for lodsområdet for at kunne vurdere, om der er grundlag for at fremsætte lovforslag om omdannelse af det statslige lodsvæsen til aktieselskab med henblik på en privatisering.

2. Lovforslagets baggrund

2.1 Lodsvæsenets udvikling

Ved forordning af 27. marts 1831 angående lodsvæsenet i Danmark og reglement af samme dato gennemførtes den første samlede lovgivning om lodsvæsenet, som indtil da havde været reguleret af en række spredte bestemmelser. På mange områder var der dog tale om, at forordningen videreførte hidtidigt gældende regler.

Ved sundtoldens ophævelse i 1857 har Danmark forpligtet sig til vedblivende at føre tilsyn med lodstjenesten. Endvidere skal det være frivilligt for skibsførerne at benytte lods i Kattegat, Øresund og bæltterne. Lodstaksterne skal være moderate; og danske og udenlandske skibe skal betale samme takst.

Ved lovgivning i 1879, 1912 og 1916 lagdes lodsvæsenet under en fælles ledelse, ligesom der blev indført en mere ligelig fordeling af lodsindtægter. I øvrigt videreførtes i betydeligt omfang bestemmelser fra tidligere forordninger og love.

Ved lov nr. 201 af 11. juli 1954 gennemførtes – i forbindelse med oprettelse af Lodsreguleringsfonden – en opdeling af de danske statslodserier i to kategorier. Bortset herfra blev lodsvæsenets struktur i det væsentligste opretholdt uændret.